

Sygn. akt II K. 85/16

WYROK ŁĄCZNY

W IMIENIU RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: **SSO Maciej Szulc**

Protokolant: **stażysta Jakub Mielcarek**

w obecności prokuratora Prokuratury Okręgowej Marty Majkut

po rozpoznaniu w dniu 27 października 2016 r. sprawy

A. M. (1) s. B. i H. z d. K., ur. (...) w m. L.

skazanego prawomocnymi wyrokami:

I. Sądu Rejonowego w Sulęcinie z dnia 18 lutego 2010 r. w sprawie o sygn. akt II K. 873/09 za występki:

- 1) z art. 62. ust. 1. ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – popełniony w dniu 23 września 2009 r. – na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,
- 2) z art. 18. § 2. k.k. w zw. z art. 62. ust. 1. ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – popełniony w dniu 23 września 2009 r. – na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,
- 3) z art. 58. ust. 1. ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – popełniony w dniu 23 września 2009 r. – na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

oraz karę łączną 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, którą to karę odbył w całości;

II. Sądu Rejonowego w Strzelcach Krajeńskich z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie o sygn. akt II K. 211/15 za występki z art. 62. ust. 1. i 3. ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - popełniony w dniu 21 grudnia 2014 r. - na karę 1 (jednego) miesiąca pozbawienia wolności, którą to karę odbył w całości;

III. Sądu Rejonowego w Strzelcach Krajeńskich z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie o sygn. akt II K. 701/15, w którym połączono wyroki:

- 1) Sądu Rejonowego w Strzelcach Krajeńskich z dnia 29 października 2007 r. w sprawie o sygn. akt II K. 168/07 za przestępstwo:
 - a) z art. 13. § 1. k.k. w zw. z art. 279. § 1. k.k. w zw. z art. 64. § 2. k.k. w zw. z art. 91. k.k. – popełniony w okresie od 7 do 9 maja 2007 r. i w nocy 10 maja 2007 r. – na karę roku i 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności,
 - b) z art. 278. § 1. k.k. w zw. z art. 64. § 1. k.k. – popełniony w nocy z 5 na 6 stycznia 2007 r. – na karę 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności

oraz karę łączną roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

2) Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 29 czerwca 2015 r. w sprawie o sygn. akt VII K. 251/15 za czyn z art. 278. § 1. k.k. w zw. z art. 278. § 3. k.k. w zw. z art. 64. § 1. k.k. – popełniony w dniu 16 lutego 2015 r. – na karę 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności;

3) Sądu Rejonowego w Strzelcach Krajeńskich z dnia 6 października 2015 r. w sprawie o sygn. akt II K. 450/15 za czyn z art. 279. § 1. k.k. w zw. z art. 64. § 2. k.k. – popełniony w dniu 1 marca 2015 r. – na karę roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności

oraz karę łączną 3 (trzech) lat pozbawienia wolności;

IV. Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 26 lutego 2016 r. w sprawie o sygn. akt II K. 98/15 za zbrodnię:

1) z art. 197. § 3. pkt 2. i 3. k.k. w zb. z art. 200. § 1. k.k. w zb. z art. 201. k.k. w zw. z art. 11. § 2. k.k. w zw. z art. 12. k.k. – popełniony w okresie od około lipca 2013 r. do grudnia 2014 r. – na karę 5 (pięciu) lat pozbawienia wolności,

2) z art. 207. § 1. k.k. – popełniony w okresie od około lipca 2013 r. do 19 grudnia 2014 r. – na karę 3 (trzech) lat pozbawienia wolności

oraz karę łączną 7 (siedmiu) lat pozbawienia wolności.

orzeka

I. Na podstawie art. 85. k.k. w zw. z art. 86. § 1. k.k. łączy orzeczone wobec A. M. (1) kary łączne 3 (trzech) lat pozbawienia wolności – wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Strzelcach Krajeńskich w sprawie o sygn. akt II K. 701/15 oraz 7 (siedmiu) lat pozbawienia wolności – wyrokiem Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim w sprawie o sygn. akt II K. 98/15 i orzeka karę łączną 9 (dziewięciu) lat pozbawienia wolności;

II. Na podstawie art. 572. k.p.k. umarza postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego obejmującego kary wymierzone wyrokami Sądu Rejonowego w Sulęcinie w sprawie o sygn. akt II K. 873/09 i Sądu Rejonowego w Strzelcach Krajeńskich w sprawie o sygn. akt II K. 211/15;

III. Na podstawie art. 577. k.p.k. na poczet orzeczonej kary łącznej zalicza okresy pozbawienia wolności:

1) od 20 lutego 2010 r. do 30 grudnia 2010 r. w sprawie Sądu Rejonowego w Strzelcach Krajeńskich o sygn. akt II K. 168/07,

2) od 24 grudnia 2015 r. do dnia 27 października 2016 r. w sprawie Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim o sygn. akt II K. 701/15,

3) od 12 marca 2015 r. godz. 7:35 do 27 maja 2015 r. godz. 7:35 w sprawie Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim o sygn. akt II K. 98/15.

IV. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. E. Ł. koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w kwocie 295,20 zł brutto.

V. Na podstawie art. 632 pkt 2) k.p.k. w części umarzającej postępowanie kosztami procesu obciąża Skarb Państwa, a na podstawie art. 624 § 1. k.p.k. zwalnia skazanego od obowiązku zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych w pozostałym zakresie, zaliczając dotychczas poniesione wydatki na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE

wyroku łącznego wydanego w sprawie o sygn. II K. 85/16

Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim

A. M. (1) jest obywatelem polskim, ur. się (...); posiada wykształcenie podstawowe oraz przyuczenie do zawodu malarz – tapeciarz; ma dwoje dzieci – córki w wieku 17 i 6 lat, nad którymi został pozbawiony władzy rodzicielskiej, lecz nadal ciąży na nim obowiązek alimentacyjny na rzecz obu córek; przebywając na wolności utrzymywał się z prac dorywczych oraz świadczeń z Ośrodka Pomocy Społecznej w S..

dowód: opinia o skazanym k. 3, 38-45,

wywiad kuratora k. 46.

A. M. (1) był wielokrotnie skazywany wyrokami sądów powszechnych. Po wydaniu wyroku łącznego przez Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim w dniu 28 października 2003 r. w sprawie o sygn. VII K. 382/03, obejmującego skazania z lat 2001 – 2002, zostały wobec niego wydane następujące wyroki skazujące:

V. Sądu Rejonowego w Strzelcach Krajeńskich z dnia 29 października 2007 r. w sprawie o sygn. akt II K. 168/07 za przestępstwo:

1. z art. 13. § 1. k.k. w zw. z art. 279. § 1. k.k. w zw. z art. 64. § 2. k.k. w zw. z art. 91. k.k. – popełniony w okresie od 7 do 9 maja 2007 r. i w nocy 10 maja 2007 r. – na karę roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności,

2. z art. 278. § 1. k.k. w zw. z art. 64. § 1. k.k. – popełniony w nocy z 5 na 6 stycznia 2007 r. – na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności,

oraz karę łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

VI. Sądu Rejonowego w Sulęcinie z dnia 18 lutego 2010 r. w sprawie o sygn. akt II K. 873/09 za występki:

1. z art. 62. ust. 1. ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – popełniony w dniu 23 września 2009 r. – na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

2. z art. 18. § 2. k.k. w zw. z art. 62. ust. 1. ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – popełniony w dniu 23 września 2009 r. – na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

3. z art. 58. ust. 1. ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – popełniony w dniu 23 września 2009 r. – na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

oraz karę łączną 6 miesięcy pozbawienia wolności, którą do 27 października 2016 r. odbył w całości;

VII. Sądu Rejonowego w Strzelcach Krajeńskich z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie o sygn. akt II K. 211/15 za występki z art. 62. ust. 1. i 3. ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - popełniony w dniu 21 grudnia 2014 r. – na karę jednego miesiąca pozbawienia wolności, którą do 27 października 2016 r. odbył w całości;

VIII. Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 29 czerwca 2015 r. w sprawie o sygn. akt VII K. 251/15 za czyn z art. 278. § 1. k.k. w zw. z art. 278. § 3. k.k. w zw. z art. 64. § 1. k.k. – popełniony w dniu 16 lutego 2015 r. – na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności;

IX. Sądu Rejonowego w Strzelcach Krajeńskich z dnia 6 października 2015 r. w sprawie o sygn. akt II K. 450/15 za czyn z art. 279. § 1. k.k. w zw. z art. 64. § 2. k.k. – popełniony w dniu 1 marca 2015 r. – na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

X. Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 26 lutego 2016 r. w sprawie o sygn. akt II K. 98/15 za zbrodnie:

1. z art. 197. § 3. pkt 2. i 3. k.k. w zb. z art. 200. § 1. k.k. w zb. z art. 201. k.k. w zw. z art. 11. § 2. k.k. w zw. z art. 12. k.k.– popełniony w okresie od około lipca 2013 r. do grudnia 2014 r. – na karę 5 lat pozbawienia wolności,

2. z art. 207. § 1. k.k. – popełniony w okresie od około lipca 2013 r. do 19 grudnia 2014 r. – na karę 3 lat pozbawienia wolności

oraz karę łączną 7 lat pozbawienia wolności.

dowód: karta karna k. 9-11,

odpisy wyroków k. 15-17, 18-19, 21, 22-23, 26, 27, 32, 33, 51a, 51d-51g,

akta spraw II K. 211/15, II K. 701/15, II K. 168/07, II K. 450/15, XII W. 764/15, II K. 251/15, II K. 98/15.

Na podstawie wyroku łącznego wydanego w dniu 9 marca 2016 r. przez Sąd Rejonowy w Strzelcach Krajeńskich w sprawie o sygn. akt II K. 701/15, zostały połączone kary pozbawienia wolności orzeczone w sprawach: Sądu Rejonowego w Strzelcach Krajeńskich w sprawie o sygn. akt II K. 168/07 i II K. 450/15 oraz Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim w sprawie o sygn. akt VII K. 251/15. Sąd orzekł jako karę łączną 3 lat pozbawienia wolności. Karę tę skazany rozpoczął odbywać 24 grudnia 2015 r., a następnie ma odbywać karę orzeczoną w sprawie Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim o sygn. akt II K. 98/15.

dowód: odpis wyroku 28-30, 34-35

obliczenie kary oraz informacja o pobytach k. 3, 39-45.

Sąd zważył, co następuje:

Postępowanie w sprawie wydania wyroku łącznego wobec A. M. (1) sąd wszczął z urzędu, po zawiadomieniu przesłanym przez zakład karny, w którym skazany obecnie odbywa orzeczone wobec niego kary pozbawienia wolności.

W pierwszej kolejności – zanim sąd przedstawi argumentację za wydanym w tej sprawie orzeczeniem – należy stwierdzić, iż z dniem 1 lipca 2015 r. zostały znowelizowane przepisy dot. orzekania kary łącznej oraz wyroku łącznego. Przy czym podstawowe dyrektywy dot. zasad orzekania wyroku łącznego zawierają obecnie art. 568a. § 1. k.p.k. stanowiący, że „Sąd orzeka karę łączną: (...) 2) w wyroku łącznym – w pozostałych wypadkach (nie ujętych w § 1. tego przepisu – dopisek własny) oraz art. 85. k.k. zgodnie z którym „§ 1. Jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, sąd orzeka karę łączną. § 2. Podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu, z zastrzeżeniem art. 89, w całości lub w części kary lub kary łączne za przestępstwa, o których mowa w § 1.”

Nadto cytowane wyżej przepisy zgodnie z art. 19. ust. 1. ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (dalej ustawy nowelizującej) mogły zostać zastosowane dopiero w sytuacji, gdy zachodziła potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy. Powyższa przesłanka została spełniona, bowiem wyrok Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim wydany w sprawie o sygn. akt II K. 98/15 zapadł w dniu 26 lutego 2016 r., a więc po 1 lipca 2015 r., kiedy to przepisy ustawy nowelizującej weszły w życie. Jednocześnie, zgodnie z przywołanymi wyżej przepisami, kara orzeczona tym wyrokiem oraz kara łączna orzeczona przez Sąd Rejonowy w Strzelcach Krajeńskich w sprawie o sygn. akt II K. 701/15 były wykonywane, albo też podlegały wykonaniu w przyszłości. Dodatkowo nie miały miejsca negatywne przesłanki do orzeczenia kary łącznej, jakie formułowały przepisy § 3. i § 3a. art. 85. k.k., bowiem całość przestępstw objętych cytowanymi wyżej wyrokami miała miejsce przed rozpoczęciem wykonywania przez A. M. kar pozbawienia wolności.

Z tego też względu sąd umorzył postępowanie o wydanie wyroku łącznego w zakresie dot. kar orzeczonych wyrokami Sądu Rejonowego w Sulęcinie w sprawie o sygn. akt II K. 873/09 i Sądu Rejonowego w Strzelcach Krajeńskich w sprawie o sygn. akt II K. 211/15 – gdyż te zostały już wykonane.

Analizując przesłanki orzeczenia kary łącznej wobec skazanego M., sąd ustalił na podstawie przesłanych informacji z zakładu karnego, iż wykonaniu podlegają obecnie wskazane w poprzednim akapicie: kara łączna orzeczone przez Sąd Rejonowy w Strzelcach Krajeńskich w sprawie o wyrok łączny o sygn. akt II K. 701/15 oraz kara łączna wymierzona przez Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim w sprawie o sygn. akt II K. 98/15. A skoro łączeniu podlegają, zgodnie z obecnym stanem prawnym także kary łączne (i tu sąd stanął na stanowisku, iż dot. to również kar orzekanych w ramach wyroku łącznego), a podlegają wykonaniu jedynie te dwie kary należało za podstawę wydania wyroku łącznego przyjąć odpowiednio kary 3 lat pozbawienia wolności i 7 lat pozbawienia wolności. Ramy, w jakich winna mieścić się kara łączna orzekana w toku postępowania o wyrok łączny wyznacza nadal art. 86. § 1. k.k., stanowiący, że „Sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając jednak 810 stawek dziennych grzywny, 2 lat ograniczenia wolności albo 20 lat pozbawienia wolności; karę pozbawienia wolności wymierza się w miesiącach i latach.” Stąd też w niniejszym wypadku potencjalna kara łączna mieścić się powinna pomiędzy 7 a 10 latami pozbawienia wolności. Tu wskazać także należy, iż ustawa nowelizująca przepisy dot. kary łącznej wprowadziła także kolejną przesłankę, którą sąd winien – orzekając o tego rodzaju sankcji mieć na względzie. A mianowicie, zgodnie z art. 85a. k.k. „Orzekając karę łączną, sąd bierze pod uwagę przede wszystkim cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.”

Sąd zaś, po dokonanej analizie zasad wymiaru kar łącznych oraz postawy skazanego stanął na stanowisku, że adekwatna będzie kara łączna 9 lat pozbawienia wolności.

Sąd orzekając o karze łącznej miał w pierwszej kolejności na względzie obowiązujący powszechnie w judykaturze zakaz pogarszania sytuacji prawnej skazanego w wyroku łącznym, albowiem żaden z przepisów obowiązującego kodeksu karnego nie daje podstaw do zmiany dotychczasowej wykładni. Powyższe nie oznacza także automatyzmu konieczności orzekania na korzyść skazanego, lecz uwzględnienie tego, że sprawca nie powinien znaleźć się w wyniku wydania wyroku łącznego w gorszej sytuacji prawnej z punktu widzenia odpowiedzialności i wymiaru kary od tej, która by nastąpiła w przypadku pociągnięcia od odpowiedzialności karnej za wszystkie przestępstwa jednocześnie. Biorąc pod uwagę także trzy modelowe rozwiązania określające sposoby łączenia kar jednostkowych: system kumulacji, polegający na zsumowaniu wszystkich wymierzonych kar jednostkowych, a następnie wykonaniu jednej skumulowanej kary; absorpcji polegający na przyjęciu, iż najsurowsza kara wymierzona za pozostające w zbiegu realnym przestępstwa pochłania kary łagodniejsze, co sprawia, iż tylko ta kara podlega wykonaniu oraz asperacji, w którym przyjmuje się za podstawę najsurowszą karę orzeczoną za pozostające w zbiegu przestępstwa, podlegającej odpowiedniemu obostrzeniu w sposób przewidziany w ustawie karnej, tak że obostrzona kara zastępuje wszystkie orzeczone kary i tylko ona podlega wykonaniu – Sąd zdecydował w wypadku skazanego na zastosowanie ostatniego z tych systemów. Sąd stanął na stanowisku, iż skazany z uwagi na swoją uprzednią karalność oraz ustaloną w toku tego procesu postawę życiową oraz zachowanie po popełnieniu poszczególnych przestępstw nie zasługuje w żaden sposób na promocję w postaci zasady absorpcji, a zasada kumulacji przeczyłaby w tym wypadku ratio legis wyroku łącznego. Orzekając wobec A. M. o karze łącznej należało przy kształtowaniu jej wymiaru przeanalizować związek podmiotowy i przedmiotowy pomiędzy zbiegającymi się przestępstwami (por. wyrok SA w Katowicach z 08.03.2001r., II Aka. 59/01, Prok. i Pr. 2002/3/21).

Na tej decyzji sądu zważył przede wszystkim fakt, iż in genere czyny popełnione przez A. M. były skierowane przeciwko różnym dobrom chronionym prawem. Skazany popełniał przestępstwa przeciwko mieniu (kradzieże, kradzieże z włamaniem), przeciwko ochronie zdrowia publicznego (posiadanie i udzielanie narkotyków), jak i przeciwko wolności seksualnej i obyczajności (zgwałcenia małoletniej córki) oraz rodzinie i opiece (znęcanie się nad najbliższymi), co przemawiało za orzeczeniem znacznie zaostrzonej kary łącznej. Do tego rodzaju decyzji skłaniały sąd także wielokrotna uprzednia karalność skazanego A. M. (w tym nie tylko za kradzieże i kradzieże z włamaniem, czy paserstwa, ale i za tak poważne przestępstwa, jak rozbój), jak też kolejne popełnianie przestępstw, pomimo toczących się wcześniej przeciwko niemu i zakańczanych sukcesywnie postępowań karnych. Nadto przestępstwa, za które wymierzone zostały kary składające się obecnie na karę łączną, skazany popełniał przez okres niemal 7 lat, a więc był to bardzo długi czas. Nie bez znaczenia był także fakt, iż w większości były to przestępstwa o wysokim stopniu szkodliwości społecznej.

Dodatkowo podkreślić należy także i to, iż były to diametralnie różne czyny zabronione. Co więcej – jak można stwierdzić na podstawie wywiadu kuratora i opinii o skazanym z zakładu karnego – skazany nie zmienił w żaden sposób swojego życia, a w końcowej fazie tego okresu dokonał najcięższych z popełnionych dotąd przestępstw – zbrodni zgwałcenia oraz poddania się innym czynnościom seksualnym przez swoją małoletnią córkę. Powyższe, w połączeniu z wnioskami wynikającymi z opinii o skazanym, z której wynika, iż A. M. w żaden sposób nie zamierza zmienić swojego sposobu życia przemawiały za koniecznością orzeczenia surowej kary łącznej. Przy czym sąd uwzględnił na korzyść skazanego, iż w okresie, jaki był przedmiotem oceny sądu A. M. powielał swoje postępowanie głównie w zakresie tożsamy z wcześniejszymi przestępstw, tj. kradzieży, bądź włamań. Stąd uwzględniając powyższe okoliczności, jak też wcześniej orzeczone kary łączne w sprawach, z których kary podlegały łączeniu sąd orzekający w tej sprawie uznał karę łączną 9 lat pozbawienia wolności za adekwatną i sprawiedliwą oraz mogącą spełnić swoje cele w zakresie prewencji ogólnej i szczególnej.

Ze względu na orzeczenie ww. kary łącznej sąd zaliczył na jej poczet – stosownie do treści art. 577. k.p.k. – okresy pozbawienia wolności:

- 4) od 20 lutego 2010 r. do 30 grudnia 2010 r. w sprawie Sądu Rejonowego w Strzelcach Krajeńskich o sygn. akt II K. 168/07,
- 5) od 24 grudnia 2015 r. do dnia 27 października 2016 r. w sprawie Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim o sygn. akt II K. 701/15,
- 6) od 12 marca 2015 r. godz. 7:35 do 27 maja 2015 r. godz. 7:35 w sprawie Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim o sygn. akt II K. 98/15.

Ponieważ A. M. reprezentowany w toku tego postępowania przez adw. E. Ł., a koszty tej pomocy prawnej nie zostały uiszczone sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz ww. obrońcy koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w kwocie 295,20 zł brutto.

Biorąc pod uwagę fakt, iż skazany jest aktualnie pozbawiony wolności i nie jest zatrudniony w zakładzie karnym, co wyklucza możliwość pozyskiwania przez niego dochodów, jak też ma do uregulowania zaległości alimentacyjne oraz szereg innych należności z tytułu wcześniejszych skazań, sąd na podstawie art. 624. § 1. k.p.k. zwolnił go od obowiązku ponoszenia wydatków postępowania. Z uwagi na umorzenie w pozostałej części postępowania sąd w tym zakresie wydatkami obciążył Skarb Państwa (art. 632. pkt 2) k.p.k.).